

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük 'ün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.



Kezban KONUKÇU

İstanbul Milletvekili

Emek sömürüsünün her geçen gün artarak devam ettiği Türkiye'de uygulanmakta olan neoliberal politikalar sonucu başlangıçta güçlü sendikaları etkisizleştirmek için hayata geçirilen kamuda taşeron istihdamı siyasal iktidarın ekonomi-politik tercihinin bir yansıması olarak yaygınlaşmış, kamuda taşeron iş ilişkisi aracılığıyla kurulan sömürü düzeni istidam politikalarının belirleyici unsuru haline getirilmiştir. Kamu sektöründe devlet eliyle görülen işler ihaleler yoluyla özel firmalara devredilmiş, düşük ücretli işçi çalıştırmanın, iş güvencesinden yoksun bırakmanın, kazanılmış hakları vermemenin, kötü ve eşitlik ilkesine aykırı çalışma koşullarının önü açılmıştır.

Nitekim, mahkemeler kamuda muvazaalı (hileli) taşeron işçisi çalıştırıldığını tespit ederken Yargıtay muvazaalı iş ilişkisi açısından kamuya bir ayrıcalık tanınmayacağına hükmetmesine rağmen kadrolu emekçi istihdamı yerine taşeronlaşmayı kendine bir ilke haline getiren PTT yönetiminin güvencesiz personel çalıştırma anlayışı devam ettirilmektedir. Taşeron işçilerinin örgütlendiği PTT-Sen ve PTT Kargo-Sen'in 2021 tarihinde PTT'de taşeron sistemin neden olduğu sorunlar ve işçilerin sendika girişimi sonucunda maruz kaldıkları baskılara ilişkin hazırladığı ve bir kamu kurumunda işçilerin yaşadığı taşeron zulmüne tanık oluyoruz şeklinde ifadenin yer aldığı raporda;

Her geçen yıl PTT içinde taşeron olarak çalıştırılan işçi sayısı ve bu işçilerin üzerine düşen iş yükünün artarak devam ettiği, 7201 numaralı Tebligat Kanunu'nda açıkça belirtilen hususlar sağlanmadığı halde kurumun çatısı altında yürütülen kayıtsız posta, kargo, pasaport, kimlik,

banka kartı, ehliyet, telgraf, telepost, fax, tebligat gibi tüm iş kalemlerinin hem ayrımı hem dağıtımını taşeron işçilere yaptırdığı, kurumun asıl işinin tamamını yapmalarına rağmen taşeron işçiler aynı çatı altında çalışıp aynı işi yaptıkları çalışanların aldıkları ücretin neredeyse yarısına tekabül eden asgari ücretle çalıştırıldığı, diğer statüdeki çalışanların sahip oldukları tüm sosyal haklardan mahrum bırakıldığı, bu durumun ise kurum içindeki iş huzurunu bozduğu ve çalışanlar arası eşitlik ilkesinin hiçe sayıldığı, kurumun bütün iş yükünü sırtında taşıyan taşeron işçilerin haftalık çalışma saatinin çok üzerinde çalışmalarına rağmen fazla mesai ücretlerini alamadıkları, maaş bordrolarını talep ettiklerinde böyle bir haklarının bulunmadığının söylendiği, kurumda farklı statülerde çalışan bütün çalışanların ulaşım hizmetlerinden ücretsiz faydalanmalarına rağmen taşeron işçilerin yol masraflarını kendi ceplerinden karşıladıkları, yemekhanede çıkan yemeklere diğer çalışanlara göre 3 kat daha fazla ücret ödedikleri, taşeron işçilerinin okumasına bile müsaade edilmeden imza atmalarının istendiği iş sözleşmelerinde gün içinde teslim etmeleri gereken posta ve kargo sayıları ya da ağırlıkları konusunda hiçbir sınırlandırma bulunmazken taşeron işçilerinden bir insanın taşıyamayacağı ağırlıkta çuvallarla dağıtım yapmalarının beklendiği, yaşadıkları haksızlıklar karşısında en ufak bir ses çıkardıklarında ise işlerinden edilmekle tehdit edildikleri, PTT yöneticileri, müdürleri, şefleri ve taşeron şirket yetkilileri tarafından sürekli aşağılanmalara, psikolojik şiddete, baskı ve mobbinge maruz kaldıkları ifade edilmiştir.

Öte yandan, patronlara verilen yetki tespitine itiraz hakkı sonucu 3-4 yıl süren davalar 1-2 yıllık sözleşme imzalanan taşeron şirketlerde işletilen toplu iş sözleşmesi sürecini boşa düşürmektedir. Öyle ki; PTT taşeron işçilerinin üye oldukları PTT-SEN Sendikası 2020 yılında kazanmış olduğu toplu sözleşme yapma yetkisini yıllardır kullanamamaktadır.

Yetki itirazı yapılmasına ek olarak alt-işverenin değişmesi nedeniyle de işçiler sendikal haklardan faydalanamamakta, işinden olmakta ve işe iade isteyememektedirler. İhale sürelerinin 1 yıl olması, şirketlerin kazançlarından taviz vermemek için sendikalaşmayı engellemek istemeleri; toplu sözleşme yetkisi ve sözleşme sürecinin uzun sürmesi nedeniyle taşeron şirketlerde sendikal örgütlenme ve toplu sözleşme hakları yıllardır ihlal edilmiş ve bu durum çok sayıda davaya konu olmuş, işçi hakları ile ilgili uluslararası sözleşmelerin çiğnenmesi sürekli gündemde olmuştur. Taşeron şirketlerde çalışan işçiler grev yapamamakta, sendikalaşma nedeniyle SGK'nın 25/2 kodundan işten atılmakta, sürgünlere maruz kalmakta iken asıl işverenle sözleşmesini sona erdiren taşeron firma (alt işveren) işyerini de yok etmiş olduğu için işçiler işe iade isteyememekte, bu durum ise binlerce işçinin içinde yer aldığı eylemlere sebep olmuştur.

Bu bağlamda;

- 1- PTT bünyesindeki işletmelerde toplam çalışan içerisinde taşeron işçi olarak çalışanların sayısı kaçtır?
- 2- Taşeron işçilerinin örgütlendiği PTT-Sen ve PTT Kargo-Sen'in 2021 tarihinde PTT'de taşeron sistemin neden olduğu sorunlar ve işçilerin sendika girişimi sonucunda maruz kaldıkları baskılara ilişkin olarak hazırladıkları ve kamuoyu ile paylaşılan rapor bilginiz dahilinde midir? Bilginiz dahilinde ise 2021 yılında hazırlanan raporda ifade edilen hak ihlallerine karşı PTT yönetimine karşı denetim yapılmak üzere herhangi bir müfettiş görevlendirmesi yapılmış mıdır?
- 3- 7201 Sayılı Tebligatlar Kanunu'na, mahkeme kararlarına rağmen PTT taşeron işçilerine açık bir şekilde işten atma tehditleri ile tebligat dağıtımı yaptırmaktadır. Bakanlığınızca kanunu ve mahkeme kararlarını görmezden gelen yöneticiler hakkında herhangi bir yaptırım uygulanmakta ve bu yöneticilere, idarecilere yönelik olarak işletilen bir süreç bulunmakta mıdır?
- 4- Kamuda asıl işlerde taşeron uygulamasına son verileceği sözü somut olarak kaç işçiye karşılık gelmektedir?
- 5- Yıllardır birçok hükümet yetkilileri tarafından ifade edilen ve son olarak ise geçen dönem Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin'in de taşeron dosyasının tamamlandığına yönelik açıklamaları basında yer almıştır. Sözü edilen taşeron dosyasına yönelik çalışma tamamlanmış mıdır?
- 6- Sendikalı olan işçiler, sendika temsilcileri, yöneticileri başta olmak üzere genel olarak işçilerin 25-2 kodu ile tazminatsız bir şekilde işten çıkarıldıkları dikkate alındığında 25-2 kodunun denetiminin yapılması Bakanlığınız yetkisinde değil midir? Bakanlığınızın ulusal ve uluslararası çalışma sözleşmelere aykırı sorunun çözülmesine ve yaşanan hak kayıplarının giderilmesine yönelik herhangi bir çalışması bulunmakta mıdır?
- 7- 6356 sayılı Toplu İş Sözleşmesindeki boşluklardan veya işveren tarafına verilen itiraz haklarından (imtiyazlardan) kaynaklı 1-2 yıllık ihalelerin verildiği taşeron sistemde sendikalaşmak ve toplu iş sözleşmesi imzalamak imkânsız bir hal almaktadır. Bu durum anayasal bir hak olan sendikalaşma hakkının engellemesi fiili değil midir?
- 8- Hukuk normları dışında bir uygulama olan, uluslararası sözleşmelerle bağdaşmayan ve Anayasa ile çelişen sendikal hakların engellenmesinin ortadan kaldırılmasına yönelik Bakanlığınızca herhangi bir çalışma bulunmakta mıdır?

- 9- Bakanlığınızca, mahkeme kararları doğrultusunda, kamuda çalışan tüm işçilerin çalışma şartları, mali ve özlük hakları açısından “eşitlik” ve “güvence” ilkesinin gözetilmesi, kamuda çalışma barışının sağlanması amacıyla taşeron uygulamasına tamamen son verilmesine yönelik bir çalışma yapılması düşünülmekte midir?